

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

2026
VILNIUS

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

POTRAUMINIO STRESO SUTRIKIMAS NEVAISINGUMO KONTEKSTE: LITERATŪROS APŽVALGA

Autorės. Vaida KOLBUTĖ, V kursas; Aida KUZNECOVAITĖ, V kursas.

Vadovė. Dr. Gabija DIDŽIOKAITĖ, Patologijos, Teismo medicinos katedra, Biomedicinos mokslų institutas.

Tikslas. Įvertinti su reprodukcinė sveikata susijusio potrauminio streso sutrikimo (PTSS) literatūroje aprašomą paplitimą ir rizikos veiksnius nevaisingų moterų populiacijoje bei išanalizuoti galimus bendrus biologinius ir neuroendokrininius mechanizmus, siejančius nevaisingumą ir PTSS.

Metodai. Atlikta literatūros apžvalga, naudojant PubMed, ScienceDirect ir Google Scholar duomenų bazes. Paieška orientuota į PTSS ir nevaisingumo paplitimą, rizikos veiksnius ir biologinių mechanizmų sąsajas, taikant raktinių žodžių derinius, susijusius su PTSS, neuroendokrinine reguliacija ir nevaisingumu. Į analizę įtraukti 2015–2025 m. publikuoti tyrimai, vertinant jų metodologinę kokybę ir aktualumą.

Rezultatai. Nevaisingumas siejamas su reikšmingai didesniu PTSS simptomų paplitimu, pastarojo dešimtmečio moksliniuose tyrimuose siekiančiu 36–41%. Didesnė PTSS rizika sietina su jaunu amžiumi, ankstesniais trauminiais įvykiais ir pasikartojančių persileidimų patirtimis. Biologiniu požiūriu, PTSS ir dėl nevaisingumo patiriamas stresas yra susiję su pagumburio–hipofizės–antinksčių (HPA) ašies disreguliacija ir pakitusiu kortizolio atsaku. Lėtinis stresas nevaisingoms moterims didina kortizolio koncentraciją ir trikdo reprodukcinę hormonų, tokių kaip liuteinizuojantis hormonas, sekreciją, taip darydamas neigiamą poveikį ovuliacijai, implantacijai ir oocitų kokybei. Nustatyta, kad egzistuoja „uždaro ciklo“ mechanizmas: nuolatinis stresas skatina HPA ašies disreguliaciją, kuri lemia uždegiminius ir hormoninius pokyčius, dar labiau stiprinančius PTSS simptomus ir neigiamai veikiančius vaisingumą. Be to, PTSS gali sąlygoti neurobiologinius pokyčius (padidėjusį migdolinio kūno aktyvumą, neuromediatorių disbalansą), kurie daro įtaką nuotaikos, motyvacijos ir reprodukcinės neuroendokrininės kontrolės reguliacijai. Psichologiniu lygmeniu nevaisingumas gali būti klasifikuojamas kaip potencialiai traumuojanti reprodukcinė patirtis ir lemti PTSS simptomus, padidėjusį streso, nerimo ir depresijos lygį. Psichologinė pagalba, ypač kognityvinė elgesio terapija, yra susijusi su reikšmingu PTSS simptomų, nerimo ir depresijos sumažėjimu bei geresne gyvenimo kokybe nevaisingumo kontekste.

Išvados. Nevaisingumas yra reikšmingas psichologinis stresorius, susijęs su padidėjusiu PTSS simptomų dažniu. Bendri neuroendokrininiai ir neurobiologiniai mechanizmai, ypač HPA ašies disreguliacija, gali paaiškinti abipusį šių būklių ryšį. Anksstyvas psichologinių simptomų atpažinimas ir integruotas požiūris į gydymą, apimantis tiek medicininę, tiek psichologinę priežiūrą, yra svarbūs siekiant pagerinti pacientų gyvenimo kokybę ir gydymo rezultatus.

Raktažodžiai. Nevaisingumas; PTSS; reprodukcinė sveikata.